

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/227/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

17/2014. (II. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. március 28-án előterjesztett **panaszát** a 2014. február 12-én – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Készenléti Rendőrség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2013. március 22-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatos panaszát, 2013. március 28-án elektronikus levelében terjesztette elő, amelyet 2013. április 22-én megerősített.

I.

1) A panaszos beadványában a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy 2013. március 22-én Budapest XIV. kerület Dózsa György út és a Syma csarnok közelében békésen vett részt egy közterületi rendezvényen a magyar-román labdarugó mérkőzés alkalmából. Körülbelül 22 óra 30 perc és 22 óra 40 perc körüli időpontban minden látható előzmény és felszólítás nélkül rendőrnek látszó személyek rátámadtak emberekre, lökdösték és könnygázzal lefújtak több környéken tartózkodót. A panaszos is nagy mennyiségű könnygázt

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

volt kénytelen belélegezni, szabad mozgásában korlátozták, nem tudta a rendezvény helyszínét elhagyni, az OMV benzinkútnál is útját állták.

A panaszos megítélése szerint a rendőrség ezen fellépése sértette a jogbiztonsághoz, tisztességes eljáráshoz, személyes szabadsághoz, emberi méltósághoz, valamint testi és lelki egészséghez fűződő jogát. A panaszos mindezekre tekintettel kérte panaszának kivizsgálását a Testülettől „az egyre elharapózó egyenruhás bűnözés megfékezése érdekében”.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól (a továbbiakban: BRFK), és a Készenléti Rendőrségtől (a továbbiakban: KR), valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

A)

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának először a BRFK ügyben készült dokumentumait továbbította a Testület számára.

1) Budapest Rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese, Dr. K. r. ezredes 2013. június 6-án kelt átirata szerint 2013. március 22-i rendőri biztosítás a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.), a védett személyek és kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. korm. rendelet, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat), az 11/1998. ORFK utasítás, valamint az ORFK Vezetőjének 6/1998. utasításának figyelembe vételével, és * számú biztosítási terv (amely korlátozott terjesztési irat) alapján került végrehajtásra.

A rendőri biztosításra a végrehajtó állományt a KR biztosította.

2) Budapest Rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese 2013. június 14-én kelt átiratában az alábbiak olvashatók.

A BRFK arra vonatkozólag nem rendelkezik információval, hogy a panaszossal szemben rendőri intézkedés fogantatottak-e, tekintettel arra, hogy a végrehajtó állományt KR biztosította, az intézkedéseket ők fogantatották. A BRFK részére a személyes szabadságot korlátozó intézkedésekről készített iratok kerültek megküldésre, melyekben a panaszos nem szerepel.

A BRFK a panaszban foglalt intézkedésről nem rendelkezik információval, így a képi felvételeket sem áll módjában rendelkezésre bocsátani, valamint az intézkedést lefolytató rendőrök adatait sem.

Az intézkedés napján a BRFK, valamint a KR állománya hajtotta végre a Magyarország-Románia zártkapus válogatott labdarugó mérkőzés, illetve a Magyar Labdarugó Szövetség (a továbbiakban: MLSZ), a Magyar Labdarugó Válogatott Szurkolói Egyesület (a továbbiakban: Szurkolói Egyesület) és a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom által bejelentett rendezvények rendőri biztosítását.

A biztosításra a * számú tervben foglaltaknak megfelelően került sor, amelynek parancsnoki feladatait Dr. K. r. ezredes látta el. Az inkriminált területen, a terv alapján szektorok kerültek kijelölésre, amelyekben a művelet irányítói parancsnokok az alábbi személyek voltak: Budapest XIV. kerület Stefánia út (Thököly úttól a Besenyői útig) és az Ifjúság útja (Dózsa

György útig) közötti szakaszon Sz. r. ezredes (KR), a Dózsa György út (Verseny utcától az Ifjúság útjáig) B. r. ezredes (KR).

A Magyarország-Románia világbajnoki selejtező labdarúgó mérkőzés a FIFA szankciói szerint zártkörűen került megrendezésre. Ezért az MLSZ a mérkőzés élőképét a Felvonulási téren egy óriás kivetítőn tette láthatóvá. Az MLSZ nevében A. jelentette be a rendezvényt.

A Szurkolói Egyesület szintén rendezvényt jelentett be 2013. március 22-én 18 órától 23 óráig a Budapest XIV. kerület Dózsa György út – Verseny utca – Stadion Szálló közötti szakaszához, szintén a kerületi Stefánia út - Földtani Múzeum – Ifjúság út sarok közötti szakaszhoz, valamint Istvánmezei út és Szabó József utcák teljes hosszában, valamint az Ifjúság útja szakaszra.

2013. március 22-ére három demonstráció került bejelentésre a Puskás Ferenc Stadion külső környezetébe, amely időben és elhelyezkedésben fedte egymást: MLSZ elnöke által, Szurkolói Egyesület képviselőjében S. által (18 órától 23 óráig a XIV. kerület Dózsa György útnak a Stadion Szállótól az IMO Autómosóig terjedő útszakaszra) bejelentett demonstráció; H. által, 17 órától 20 óráig a Dózsa György út – Ifjúság útja terjedő útszakaszára bejelentett demonstráció. Mind a három rendezvény a Magyar Labdarúgó Válogatott támogatását tűzte ki célul.

A térbeli és időbeni ütközése miatt a bejelentőkkel közös egyeztető tárgyalásra került sor, amelyen az MLSZ visszavonta rendezvény bejelentését, S. és H. magánszemélyek pedig megegyeztek a közös rendezvénytartásban. A rendezvény a Dózsa György út – Verseny utca és a Stadion Szállótól az IMO mosóig terjedő szakasz teljes hosszában került megrendezésre.

Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom az Istvánmezei út 3-5. szám (Puskás Ferenc Stadion főbejárata előtt) jelentett be rendezvényt, tiltakozásként a FIFA aránytalan büntetése ellen, mellyel nem csupán a Magyar Labdarúgó Válogatott, de a teljes magyar nemzetet sújtották.

Budapest Rendőrkapitánya egyedi utasításban az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján fokozott ellenőrzést rendelt el 2013. március 20-án 17 órától március 24-én 24 óráig az V., VII., és XIV. kerületek területére, 2013. március 22-én 0 órától 24 óráig a VI., VIII., IX., X. és XI. kerületek területére, valamint 2013. március 23-án és 24-én 10 órától 15 óráig a IV. kerület területére.

A XIV. kerületi Dózsa György út a rendőri biztosítás körzetében volt, ennek megfelelően tartózkodtak ott rendőri erők, amennyiben az intézkedés időpontjában további rendőri erők érkeztek, arról felvilágosítást az intézkedést végrehajtó szerv tud adni.

B)

A KR az alábbi iratokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A KR parancsnoka 2013. november 13-án kelt tájékoztató levele szerint a panaszossal szemben, 2013. március 22-én a KR állományába tartozó rendőrök a rendelkezésére álló adatok alapján nem intézkedtek, így ezzel összefüggésben dokumentáció nem áll rendelkezésre.

A KR parancsnoka is beszámolt a labdarúgó mérkőzéshez kapcsolódó rendezvényekről, és Budapest Rendőrkapitánya által elrendelt fokozott ellenőrzésről.

A parancsnok tájékoztatása szerint rendőri intézkedésekre azért került sor, mert a rendezvényen résztvevő két személy a rendezvény befejezését követően, az elvonulás során összeverekedett, amelynek szétválasztása érdekében a helyszínre küldött rendőri erőket a tömeg egy része dobálni, majd rúgásokkal és ütésekkel támadni kezdte, a tömeg létszáma felülmúlta a helyszínen lévő rendőri erőt, ezért a rendőrökre támadó ismeretlen személyekkel szemben a rendőrök az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján gázsprayt alkalmaztak. A

rendőrök az intézkedés során CS R92 önvédelmi gázsprayt 19 esetben alkalmaztak ismeretlen számú és ismeretlen személyazonosságú személyekkel szemben.

A panaszossal szemben a rendelkezésre álló adatok alapján a kérdéses időpontban nem került sor intézkedésre, de a panaszos lehetett azon ismeretlen személyek között, akikkel szemben könnygáz alkalmazására került sor. A kényszerítő eszköz alkalmazása a rendőrökre támadó személyekkel szemben történt.

A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentések alapján a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően figyelmeztetés nem történt, tekintettel arra, hogy ezt a körülmények nem tették lehetővé.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a helyszínen a rendőrök a korlátozták-e panaszost a helyszín szabad elhagyásában.

A gázspray alkalmazása minden esetben elérte a célját, és az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is érvényesült. Tekintettel arra, hogy az alkalmazást követően a rendőröket megtámadó személyek magatartásukkal felhagytak, és a helyszínt elhagyták, személyazonosságukat nem volt lehetőség megállapítani.

2) B. r. ezredes 2013. március 22-én jelentést tett a Magyarország-Románia labdarúgó válogatott világbajnoki selejtező mérkőzés rendőri biztosításával kapcsolatos műveletirányítói feladatokról. Az ezredes az intézkedés napján 11 órától 24 óráig a KR alkalmazási terv alapján a Puskás Ferenc Stadionban megrendezésre került Magyarország-Románia labdarúgó válogatott zárt kapus világbajnoki-selejtező mérkőzés rendőri biztosításával összefüggésben műveletirányítói feladatokat látott el a KR Rendészeti Igazgatóság állományából négy csapatrendészeti századba szervezett állomány parancsnokaként.

A jelentés megemlíti, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője 2013. január 16-án 0 órától 2013. március 31-én 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Magyarország teljes közigazgatási területére.

B. r. ezredes jelentése kronológiai sorrendben rögzíti a labdarúgó mérkőzés biztosításával kapcsolatban tett rendőri intézkedéseket, ez alapján pedig a panaszügy szempontjából a következőket érdemes kiemelni.

22 óra 22 perckor a Dózsa György út és az Ifjúság útja kereszteződésénél elvonuló tömeget észleltek. 22 óra 33 perckor az elvonuló tömeg összeverekedett, rendőrökkel támadólag léptek fel, így több esetben került sor könnyfakasztó gázspray használatára. Ezt követően megerősítették a szurkolók által inzultált rendőri állományt, majd a rendőrök a nagyobb létszámú elvonuló tömegből szétválasztották a rendbontó tömeget és kiszorították a Kerepesi út irányába. 22 óra 44 perckor (ismételten megerősített) rendőri állomány mozgó sorfállal közrefogta a tömeget, és a tömegből egyes személyekkel szemben intézkedni kezdtek. 22 óra 47 perckor az OMV töltő állomáson nagy létszámú tömeg tartózkodott, amely a rendőrsorfalat dobálta, ezért a Dózsa György úton az OMV kút felé zárási feladatokat ellátó állományból az egyik bevetési csoport ráfúttással (10 méter) tisztítást végzett az OMV kút irányába. A sorfalból kiváló alegység helyén keletkezett résen keresztül a körbezárt körülbelül 30 fős tömeg a Dózsa György út felé futva távozott. 22 óra 57 perckor a mozgó sorfalak bontásra kerültek kétsoros oszlopba felálltak a bevetési egységek. 22 óra 58 perckor mindegyik bevetési század útba indult az eredeti felállítási helyére.

A tömegkezelés során két rendőrt – az egyiket tarkón, a másikat kézen – dobták meg kövel. Az OMV kútnál történetekkel összefüggésben egy főt bűncselekmény gyanúja miatt, mivel a rendőr erőket dobálta, előállították, további egy ismeretlen személlyel szemben tonfát használtak, egy esetben pedig könnyfakasztó gázspray használatára került sor. Egy személyt állítottak elő a Kerületi Rendőrkapitányságra személyazonosságának megállapítása végett.

3) K. r. őrmester 2013. március 23-án az alábbi tartalommal tett jelentést.

K. r. őrmester 2013. március 22-én látott el biztosítási feladatot a XIV. kerület Dózsa György utca Syma Csarnok előtti területen a Magyarország-Románia labdarugó mérkőzéssel kapcsolatban, N. r. őrnagy parancsnoksága alatt. K. r. őrmester a feladat végrehajtása során bevetési csoportban teljesített szolgálatot G. r. hadnagy vezetésével.

A megjelent személyek rendezvényről történő elvonulása során 22 óra 30 perckor két személy összeverekedett egymással. Ezen jogsértő cselekmény megszakítása közben az alegységet agresszív tömeg dobálni kezdte, valamint az alakzathoz lépve ütésekkel, illetve rúgásokkal is támadták az egyes rendőröket. Ezen személyek elfogására nem volt lehetőség, mivel létszámban felülmúlták az intézkedő rendőri erőt. Ezen okból kifolyólag K. r. őrmester a rá támadó három személlyel szemben az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján három alkalommal rendszeresített rendőrségi CS ingerlőgázt alkalmazott. Ezen személyek a könnygázhasználat után eltűntek a tömegben, így további rendőri intézkedést velük szemben nem volt lehetőség lefolytatni. K. r. őrmester a gázspray alkalmazást szóban jelentette G. r. hadnagynak.

4) 2013. március 23-án kelt jelentésében Sz. r. és M. r. őrmester K. r. őrmesterrel megegyezően számolt be az intézkedés körülményeiről, amely során Sz. r. őrmester rá támadó egy személlyel szemben egy alkalommal, M. r. őrmester rá támadó öt személlyel szemben öt alkalommal rendszeresített rendőrségi CS ingerlőgázt alkalmazott.

5) G. r. hadnagy 2013. március 23-án a Szolgálati Szabályzat 38. § (3), (4) és (5) bekezdésébe foglalt jogkörénél fogva kivizsgálta Sz. r., M. r. és K. r. őrmester által ismeretlen személyekkel szemben vegyi eszköz (könnygázsűrítő spray) alkalmazását, amelynek során az alábbiakat állapította meg.

G. r. hadnagy a fentiek alapján megállapította, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján jogszerű és szükséges volt, és a Szolgálati Szabályzat 42. §-a alapján is szakszerűnek minősítette a vegyi eszköz alkalmazását. Az (1) bekezdésnek megfelelően, a feladat végrehajtására vonatkozó eligazításon meghatározottak szerint saját elhatározásból került alkalmazásra. A (7) bekezdésének megfelelően, alkalmazása a támadás és ellenszegülés megszűnéséig történt. G. r. hadnagy megállapította, hogy a vegyi eszközt a Szolgálati Szabályzat (8) bekezdésének megfelelően alkalmazták.

A vegyi eszköz alkalmazása eredményes volt. Az ismeretlen személyek jogsértő magatartásukat abbahagyták. Mivel ezt követően a helyszínt elhagyták, személyazonosságukat nem sikerült megállapítani. Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése alapján K. r. Sz. r. és M. r. őrmester az arányosság követelményeinek megfelelően járt el. A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően a vegyi eszköz alkalmazása az arányosság figyelembe vételével, és a testi épséghez fűződő jogok tiszteletben tartása mellett történt.

G. r. hadnagy az őrmestereket meghallgatta, és megállapította, hogy az általuk elmondottak a jelentéseikben foglaltakkal megegyeznek, a vegyi eszköz alkalmazásával kapcsolatban ellentmondó körülményt nem tárt fel.

6) I. r. és Sz. D. r. őrmester 2013. március 22-én jelentést tett a vegyi eszköz alkalmazásáról.

I. r. és Sz. D. r. őrmester a labdarugó mérkőzés rendőri biztosítása során a SYMA csarnok főbejárata mellett kerültek elhelyezésre. 22 óra 30 perckor a mérkőzést követően a Kárpátia koncertről távozó több ezer fős szurkolók között verekedés tört ki. Több bevetési csoport is

közreműködött a jogsértő cselekmény megszakításában. Mivel a helyszínen lévő agresszív tömeg a rendőri erőket folyamatosan dobálta, ezért a részére kiadott 750 ml-es CS R92 önvédelmi gázsprayt I. r. őrmester két alkalommal, Sz. D. r. őrmester egy alkalommal ismeretlen számú, nem azonosított személlyel szemben alkalmazott. A gázspray alkalmazására történő figyelmeztetés a felszólítást követően elmaradt, mivel a késelem a rendőri erőkkel történő összecsapást eredményezte volna. A kényszerítő eszköz alkalmazása elérte célját, a rendbontó személyek cselekményüket abbahagyták, és a helyszínt elhagyták. Az őrmesterek a gázspray alkalmazását szolgálati előljárójuknak, G. r. főhadnagynak jelentették.

7) N. r. őrnagy 2013. március 22-én a Szolgálati Szabályzat 38. § (3), (4) és (5) bekezdésébe foglalt jogkörénél fogva kivizsgálta I. r. és Sz. D. r. őrmester által, ismeretlen személyekkel szemben alkalmazott vegyi eszköz (könnygázszóró spray) használatot, amelynek során megállapította, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szükséges volt, az intézkedő rendőrök az arányosság követelményének megfelelően jártak el.

8) L. r., T. r. őrmester és R. r. törzsőrmester az intézkedés napján kelt jelentése szerint a szolgálati feladatát a SYMA csarnok Dózsa György úti bejáratánál látta, amikor 22 óra 30 perckor nagyszámú szurkoló gyűlt össze, akik több sörös üveggel dobálták a rendőri egységet. Egysoros alakzatba fejlődött az egység, majd a sorfalat a szurkolók rugdosni kezdték. Az összegyűlt, láthatóan ittas állapotú szurkolók magatartása nagymértékben eldurvult és többszöri felszólítás ellenére sem hagyták azt abba. Ennek megakadályozása, megszakítása céljából, saját elhatározásból 22 óra 40 perc körüli időben ismeretlen számú személlyel szemben L. r., T. r. őrmester két alkalommal, R. r. törzsőrmester egy alkalommal CS R92 típusú vegyi eszközt alkalmazott, amelyet figyelmeztetés nem előzött meg, mivel a körülmények nem tették lehetővé. Az alkalmazott vegyi kényszerítő eszköz elérte a célját, mivel a sörösüvegekkel dobáló szurkoló csoportok elháráltak.

A rendőrök a vegyi eszköz alkalmazását szóban jelentették N. r. őrnagynak, aki azt tudomásul vette és utasította őket a szolgálat további szakszerű ellátására.

9) Parancsnoki kivizsgálás szerint L. r., T. r. őrmester és R. r. törzsőrmester által, ismeretlen személyekkel szemben alkalmazott vegyi eszköz (könnygázszóró spray) használata jogszerű és szükséges volt, az intézkedő rendőrök az arányosság követelményének megfelelően jártak el.

10) V. r. főtörzsőrmester 2013. március 23-án kelt jelentésében az alábbiakat rögzítette.

2013. március 22-én 22 óra 42 perc körüli időben egysoros sorfal megalakítására utasította S. r. őrnagy a rendőri csoportot Dózsa György úton található MOL töltőállomás mögötti útszakaszon, mivel ott rendbontó tömeget kellett feltartóztatni. A feladat végrehajtása során a Dózsa György út bal oldalán a benzinkút oldalában utolsó emberként állt, V. r. főtörzsőrmester a sorfalban arccal a Keleti pályaudvar felé. Mikor az előttük összegyűlt tömeg megpróbált többször áttörni a sorfalban a rendőrökön keresztül, mivel azon az oldalon kevesen voltak és nagy volt a távköz a főtörzsőrmester és a mellette jobbra, a sorfalban helyet foglaló rendőrök közt, ezért ez sikerült is nekik. Ekkor, mivel a főtörzsőrmesternek jobbra húzódva a társa felé, valamint balra fordulva hátrálni kellett a nyomás hatására (azért, hogy ne szakadjon el a sorfaltól) észlelte, hogy a bal oldalán egy rendőr a földre kerül és őt, valamint V. r. főtörzsőrmestert és a többi az elesett rendőr segítségére siető kollégát több tucat ember támadja, ezért egy ismeretlen fehér ruhás személlyel szemben kényszerítő eszközt (tonfát) alkalmazott, majd ennek a személynek a megfutamítása után a tovább, a rendőrök szemben

támadólag fellépő és haladó emberekkel szemben a CS típusú könnygáz szóró palackból gázcsapást mért egy fújással, mely körülbelül pár tizedmásodpercig tartott. Ezt követően körülbelül 5 perc múlva, amikor V. r. főtörzsőrmester már arccal a töltőállomás felé állt, látta, amint egy rendőri egység kiszorítja az ott tartózkodó ellenséges tömeget (előző eseménynél a rendőri sorfalat támadó) a benzinkút autósója felé, azonban amint a rendőri egység hátrálni kezdett az ott tartózkodó tömeg ismét rájuk támadt és dobálni kezdett. Eközben a főtörzsőrmestert egy általa ismeretlen személy (akit nem látott) valamivel szemből, a tömeg felől sisakon dobta, vagy ütötte. Ekkor a főtörzsőrmester a feléjük támadó személyekkel szemben kettő nyomással, mely ismét egy pár tized másodpercig tartott, újból könnygázcsapást mért, melyre ők a támadást abbahagyták, és hátrálni kezdtek. Ezek után az alegység parancsnoka két soros alakzatba hívta a bevetési csoportot.

11) G. r. százados 2013. március 23-án a Szolgálati Szabályzat 38. § (3), (4) és (5) bekezdésébe foglalt jogkörénél fogva kivizsgálta V. r. főtörzsőrmester által, ismeretlen személyekkel szemben alkalmazott vegyi eszköz (könnygázszóró spray) használatát, amelynek során az alábbiakat állapította meg.

Az MLSZ és a Szurkolói Egyesület szervezésében a szurkolók a Dózsa György út 1-3. szám magasságában elhelyezett óriáskivetítőn tekinthették meg a mérkőzést. A mérkőzés lefújását követően a szurkolók a Dózsa György úton az Ifjúság út irányába kerültek kiszorításra, amikor körülbelül 22 óra 42 perckor utasításra a kiszorítás irányával szemben két bevetési csoport zárást hajtott végre, annak érdekében, hogy ily módon elszigetelt szurkolók igazoltatásra kerülhessenek. A szurkolók a bevetési csoport érkezésére agresszívvá, ellenségesebbé váltak. A megalakított egysoros sorfalon keresztül, illetve azt megkerülve próbáltak a leválasztott társaikhoz menni. A Dózsa György út bal oldalán a MOL benzinkút oldalában lévő rendőrök, köztük V. r. főtörzsőrmester is igen nagy ellenállásba ütközött, és ismeretlen személyekkel szemben vegyi eszközt alkalmazott. Az ismeretlen személyek a helyszínt a tömegbe vegyülve elhagyták. Az ismeretlen agresszív cselekményeket elkövető személyek kiemelésére és további rendőri intézkedés alá vonására objektív körülmények miatt nem volt lehetőség.

A fentiek alapján G. r. százados megállapította, hogy a rendőri intézkedés során alkalmazott kényszerítő eszközök használata az Rtv. 49. § 81) bekezdés a) és b) pontja, valamint a Szolgálati Szabályzat 42. § (1) bekezdés alapján jogszerű- és szakszerű volt.

A kényszerítő eszközök alkalmazása az elkövetett cselekmény súlyával arányban állt, így az megfelelt az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglalt arányosság követelményeinek.

V. r. főtörzsőrmester eleget tett az Rtv. 16. § (1) bekezdésben foglaltaknak, mivel a kényszerítő eszközöket nem használta tovább, miután annak használata elérte célját.

A kényszerítő eszköz használata személyi sérülést nem okozott, illetve arról a biztosítási feladat végéig tudomást nem szereztek, alkalmazása a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően az arányosság figyelembevételével és a testi épséghez fűződő jogok tiszteletben tartása mellett történt. Az előzetes figyelmeztetés elhagyása indokolt volt. Az Rtv. 62. § (1) bekezdés figyelembe véve V. r. főtörzsőrmester a kényszerítő eszköz használatát azonnal jelentette közvetlen parancsnokának.

III.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI.

fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. imént idézett 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek. A panaszbeadvány szerint minden látható előzmény és felszólítás nélkül rendőrnek látszó személyek rátámadtak emberekre, lökdösték és könnygázzal lefújtak több környéken tartózkodót. Tekintettel arra, hogy ezen személyekkel szemben fogantatosított intézkedés, illetve alkalmazott vegyi eszköz, valamint ezen személyeket érintő rendőri fellépés a panaszos alapvető jogát nem érintette, a Testület a panaszbeadvány ezen részére vonatkozóan nem folytatta le a vizsgálatát.

A panaszbeadvány ezen személyekre vonatkozó részei tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXVII. cikkében foglalt a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A panaszos elmondása szerint a rendőrök könnygázzal lefújtak több személyt, és ő maga is nagy mennyiségű könnygázt volt kénytelen belélegezni.

A vegyi eszközök használatának szabályait az Rtv. 49. §-a rendezi, eszerint a rendőr a szolgálatban rendszeresített, vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat *a)* a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonszükségletét közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására, *b)* a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére. A rendőr a szolgálatban rendszeresített gumilövedéket, illetve pirotechnikai eszközt, könnygázgránátot, elfogó hálót, ingerlőgázt, továbbá vízágyút alkalmazhat a mások vagy saját élete, testi épsége, illetőleg a vagyonszükségletének közvetlen veszélyeztetésének elhárítására, vagy ha a lőfegyverhasználat feltételei (54. §) fennállnak.

A Szolgálati Szabályzat 42. §-a további részletszabályokat rögzít e körben. A rendőr vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, valamint más eszközt saját elhatározásából vagy szolgálati előljárója parancsára használhat.

(2) A rendőrbotot egy tekintet alá esik minden más alkalmi eszköz, amelynek hatása - a rendőrbot hiánya esetén - a rendszeresített rendőrbotéval azonos.

(3) A rendőr az (1) bekezdésben meghatározott rendszeresített eszközt szolgálaton kívül nem tarthatja magánál.

(4) A rendőr az intézkedés megkezdésekor a vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt készenlétbe helyezi, a rendőrbotot, a kardot kézbe fogja, és felkészül a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére.

(5) Az elektromos sokkoló eszköz használata elsősorban a végtagokra irányulhat.

(6) A rendőrbot vagy a vele egy tekintet alá eső bármely más eszköz alkalmazásakor az ütés lehetőleg a támadó végtagot érje, kerülni kell, hogy az ütés súlyos sérülést okozzon.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni.

(8) A csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlatás során a tömeg oszlatására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A KR parancsnok tájékoztatása szerint rendőri intézkedésekre azért került sor, mert a rendezvényen résztvevő két személy a rendezvény befejezését követően, az elvonulás során összeverekedett, amelynek szétválasztása érdekében a helyszínre küldött rendőri erőket a tömeg egy része dobálni, majd rúgásokkal és ütésekkel támadni kezdte, a tömeg létszáma felülmúlta a helyszínen lévő rendőri erőt, ezért a rendőrökre támadó ismeretlen személyekkel szemben a rendőrök az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján gázsprayt alkalmaztak. A rendőrök az intézkedés során CS R92 önvédelmi gázsprayt 19 esetben alkalmaztak ismeretlen számú és ismeretlen személyazonosságú személyekkel szemben.

A panaszossal szemben a rendelkezésre álló adatok alapján a kérdéses időpontban nem került sor intézkedésre, de a panaszos lehetett azon ismeretlen személyek között, akikkel szemben

könnygáz alkalmazására került sor. A kényszerítő eszköz alkalmazása a rendőrökre támadó személyekkel szemben történt.

A gázspray alkalmazása minden esetben elérte a célját, és az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is érvényesült. Tekintettel arra, hogy az alkalmazást követően a rendőröket megtámadó személyek magatartásukkal felhagytak, és a helyszínt elhagyták, személyazonosságukat nem volt lehetőség megállapítani.

A Testület a rendőrségi iratokból megállapította, hogy volt olyan esemény, amely alapján jogszerűen került sor a vegyi eszköz használatára, amelyből következően a panaszoszt is érinthette a könnygáz hatása annak alapvető tulajdonsága (permet) miatt, amennyiben a rendőrök célzottan nem vele szemben használtak vegyi eszközt. (A könnygáznak közismert az az élettani hatása, hogy a helyszínen az érintett személyeknél fulladás-érzetet, orrfolyást, könnyezést vált ki, ezek hiányában nem volna kényszerítő eszközként használatos.) **Mindezek alapján a Testület nem látta indokoltnak megállapítani a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.**

3) A panaszos állítása szerint szabad mozgásában korlátozták, nem tudta a rendezvény helyszínét elhagyni, az OMV benzinkútnál is útját állták.

B. r. ezredes 2013. március 22-én jelentésében beszámolt az elvonuló tömegben kialakult verekedésről és ezzel kapcsolatban könnyfakasztó gázspray használatáról. Majd leírja, hogy ezt követően megerősítették a szurkolók által inzultált rendőri állományt, majd a rendőrök a nagyobb létszámú elvonuló tömegből szétválasztották a rendbontó tömeget és kiszorították a Kerepesi út irányába. 22 óra 44 perckor (ismételten megerősített) rendőri állomány mozgó sorfállal közrefogta a tömeget, és a tömegből egyes személyekkel szemben intézkedni kezdtek. 22 óra 47 perckor az OMV töltő állomáson nagy létszámú tömeg tartózkodott, amely a rendőrsorfalat dobálta, ezért a Dózsa György úton az OMV kút felé zárási feladatokat ellátó állományból az egyik bevetési csoport ráfutással (10 méter) tisztítást végzett az OMV kút irányába. A sorfállból kiváló alegység helyén keletkezett résen keresztül a körbezárt körülbelül 30 fős tömeg a Dózsa György út felé futva távozott. 22 óra 57 perckor a mozgó sorfalak bontásra kerültek kétsoros oszlopba felálltak a bevetési egységek. 22 óra 58 perckor mindegyik bevetési század útba indult az eredeti felállítási helyére.

A KR parancsnok tájékoztatása szerint a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a helyszínen a rendőrök a korlátozták-e panaszoszt a helyszín szabad elhagyásában.

Tekintettel arra, hogy a panaszos további információkat nem közölt az állítólagos rendőri fellépés részleteit illetően, és a rendőrségi iratokból sem tűnik ki, hogy valóban intézkedtek-e a panasossal szemben, ezért **a Testület arra megállapításra jutott, hogy a panaszos szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához fűződő joga nem megállapítható.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vegyi eszköz használatát illetően nem sérült a panaszos testi épséghez való joga, ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy alapjog sérelem nem megállapítható azzal kapcsolatban, hogy a panaszos nem tudta a rendezvény helyszínét elhagyni, az OMV benzinkútnál is útját állták.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2014. február 12.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület